

Kutoka kwa Tariq bin Shihab amesema:

Alikuja Mayahudi mmoja kwa Omar, Mwenyezi Mungu awe radhi naye akasema: Ewe Amirul-Muuminina, katika kitabu chako kuna Aya unayoisoma.

Akasema Omar: Aya gani? Akasema: “Leo nimekukamilishieni Dini yenu, na kukutimizieni neema yangu, na nimekupendeleeni Uislamu uwe ndio Dini yenu” [Al-Maidah: 3].

Akasema Omar, Mwenyezi Mungu amuwiye radhi: Naijua siku ilipoteremshwa, na mahali ilipoteremshwa: Imeteremshwa kwa Mtume wa Swalla Allaahu alayhi wa sallam katika Arafah, siku ya Ijumaa ⁽¹⁾.

Ayah

Mwenyezi Mungu Mtukufu anasema:

﴿Au wanawahusudu watu kwa yale aliyo wapa Mwenyezi Mungu kwa fadhila yake? Basi tuliwapa ukoo wa Ibrahim Kitabu na hikima na tukawapa utawala mkubwa (54) Basi wapo mionganini mwao waliyo yaamini, na wapo walio yakataa. Na Jahannamu yatosha kuwa ni moto wa kuwateketeza﴾ [An-Nisa: 54, 55].

﴿Leo nimekukamilishieni Dini yenu, na nimekutimizieni neema yangu, na nimekupendeleeni Uislamu uwe ndio Dini.﴾ [Al-Ma'idah: 3].

Msimulizi

Ni: Abu Hafs, Umar bin Al-Khattab bin Nufail, Al-Qurashi, Al-Adawi, ambaye anakutana na Mtume wa Mwenyezi Mungu, swala na salamu zimshukie, huko kwa Ka'b bin Luay, Al-Farouq, ni wa pili katika Makhalifah walioongoka, na wa kwanza kuitwa Amirul-Muuminina, na ni waziri wa Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam, alifariki mwaka wa (23 Hijiriyah)(1)

Muhtasari

Mayahudi anawaonea wivu waislamu kwa aya hii isemayo: “Leo nimekukamilishieni Dini yenu,” na wanataka lau ingeteremshwa kwao jambo linalofanana na hilo, basi Omar, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, akawaambia kwamba ye ye anajua majira na mahali ambamo iliteremshwa, na kwamba Waislamu wanaheshimu sehemu na wakati wa kuteremshwa kwake.

¹ Imepokewa na Al-Bukhari (45) na Muslim (3017).

1 Tazama katika: “Ma’rifat al-Sahaba” na Abu Naim (1/38), alastieab fi maerifat alashabi”” na Ibn Abd al-Barr (3/1238), “Asad al-Ghaba.” cha Ibn al-Athiir (3/642).

Mmoja wa wanachuoni wa Kiyahudi - Ka'b al-Ahbar aliyesilimu baada ya hapo⁽¹⁾ - alikuja kwa Umar bin al-Khattab, Mwenyezi Mungu amuwiye radhi, akamwambia kuwa anawahusudu Waislamu kwa aya, iliyoteremshwa ndani ya Qur'ani Tukufu, na kwamba Mayahudi walitamani ingeteremshwa kwao hata mfano wake, kwa sababu wangelitukuza siku ile iliyoteremshwa, na wakaifanya kuwa ni sikukuu yao.

Omar, Mwenyezi Mungu awe radhi naye, alimuuliza kuhusu aya hiyo, na mtu huyo akamwambia kuwa ni kauli ya Mwenyezi Mungu: "Leo nimekukamilishieni Dini yenu, na nimekutimizieni neema yangu, na nimekupendeleeni Uislamu uwe ndiyo Dini." [Al-Ma'idah: 3].

Bali Mayahudi waliifurahia Aya hiyo kwa sababu ndani yake mna habari za kukamilika kwa dini, na hupatikana kwa mambo. Ikiwa ni pamoja na: kukamilika kwa sheria, mipaka na wajibu, kuwafukuza washirikina kutoka katika Msikiti Mtakatifu na kutoingia humo, utukufu wa Uislamu na kudhihiri kwake, kudhalisha ushirikina na watu wake, kuondolewa kwa khofu ya adui, na kuondolewa kwa (Naskhi)kufutwa katika dini hakuna kufuta hukumu au dini nyinginezo, kwa kuwa Uislamu ndio dini ya mwisho, na ushindi wa Makka.⁽²⁾ Pia kutokana na ukamilifu wake ni kwamba hakuna mgongano baina ya maandiko yake, wala baina yao na akili iliyowazi na timamu, na kwamba uislamu ni dini ambayo ni halali kwa jamii mbili katika kila wakati na mahali, na kwamba sheria yake inazingatia haja za mwanadamu, hutimiza matakwa yake, na kumletea usalama na utulivu mionganoni mwa wafuasi wake.

Na ndani yake kuna utimilifu wa neema kwa kudhihiri sheria, kupatikana kwa usalama, kueneza dini duniani kote, na tamko la kuridhishwa na Mwenyezi Mungu na dini ya Kiislamu, kwa hivyo hakuna kufutwa ndani yake baada ya leo, na hakuna sheria nyengine itakayoifuta sharia yenu, kwani ndiyo dini ya mwisho⁽³⁾

Kisha Umar Mwenyezi Mungu amridhie, akamwambia kuwa Waislamu wanajishughulisha zaidi na wahyi kuliko nyinyi, kwani sisi tunaujua wakati na mahali pa kuteremka Aya hiyo, na tunaiheshimu. Imeteremshwa kwa Mtume Swalla Allaahu alayhi wa sallam alipokuwa amesimama Arafah, na ilikuwa siku ya Ijumaa, kwa hivyo tuna sikukuu mbili, si sikukuu moja. Sikukuu ya kila wiki ni siku ya Ijumaa, na siku ya Arafa, ambayo ni sikukuu ya Waislamu pia, amesema Mtume Rehema na Amani ziwe juu yake: "Siku ya Arafa, siku ya kuchinja, na siku za al-Tashreeq ni sikukuu zetu, watu wa Uislamu, na ni siku za kula na kunywa"⁽⁴⁾.

1 Tazama: "Fath Al-Bari" cha Ibn Hajar (8/270).

2 Tazama: "Zad al-Masir fi 'Ilm al-Tafsiir" cha Ibn al-Jawzi (1/ 513), "Al-Mufhim Lama Ashkal min Takhlis Kitab Muslim" cha al-Qurtubi (7/ 339), "Tafsir Ibn Rajab al-Hanbali" (1/ 384).

3 Tazama: "Al-Mufhim Lama Ashkal min Takhees Kitab Muslim" cha Al-Qurtubi (7/ 339).

4 Iljumuishwa na Abu Dawood (2419), Al-Tirmidhi (773) na Al-Nasa'i (4186).

Maadui wa Uislamu wanausoma vizuri Uislamu katika kutafuta tuhuma wanazozitoa, hivyo basi kila mtafutaji elimu ni lazima ajiandae kuulinda Uislamu na kuondosha tuhuma za wenye shaka.

Usidanganywe kwa kufanya amani na makafiri; Hao ndio wenye vivu zaidi wa Waislamu kwa yale waliyopewa.

Wasiokuwa Waislamu wanatuhusudu kwa wahyi aliotupa Mwenyezi Mungu Mtukufu, na mmeghafilika kuusoma na kuelewa maana zake!

Fahamu kwamba Uislamu ni Dini iliyokamilika isiyo na upungufu, na hakuna mgongano baina ya maandiko yake na baadhi yao, wala baina yao na akili iliyo wazi. Ukiona mgongano au udanganyifu wa kutokamilika, basi rejea kwa watu wa elimu, watakutatulia tatizo, watakufafanulia mambo usiyo yaelewa, na waondoe utata unaofikiriwa.

Sikukuu haziwi kwa rai na ijтиhad, bali ni kwa kuziwekea masharti. Usisherehekee kile ambacho Sharia haikukitolea tamko, katika sikukuu za mataifa yaliyotangulia.

Muislamu anatakiwa ajifakhiri kwa dini yake, ajifunze elimu ya sheria, na ajifakhiri nafsi yake kwamba awaone makafiri ni watu wasiojua dini yao, au kwamba kafiri ni mjinga wa dini yake.

Amesema mshairi:

Qur-aan iliteremka, kujenga umma bora = mpaka kukamilishwa dini na neema

Ya Sayyid al-Ahrar, Ya Ras al-Aba = Ewe rehema kwa walimwengu natamani ungedumu milele.

Umetekeleza agizo la Mwenyezi Mungu peke yako na kubeba = agizo ambalo bendera zilielemewa kubeba

Wengine walisema:

Manabii walikuja na miujiza, na ikaisha = na ukatujia na hekima isiyomalizika

Aya zake, kadiri muda unavyo zidi kuwa mrefu, huwa mpya = unazipamba ukuu wa ukombozi na ukale.

Neno la heshima kutoka kwake = ni kukuusia juu ya ukweli, uchamungu, na kuunga udugu.

